

Požadavky ke zkoušce z *Mimoevropské etnologie* – jaro 2009

1 Přečtěte jednu z následujících publikací:

- Victor Turner: *Průběh rituálu*. Brno 2004.
Mircea Eliade: *Šamanismus a nejstarší techniky extáze*. Praha 1997.
Marcel Mauss: *Esej o daru, podobě a důvodech směny v archaických společnostech*. Praha 1999.
Bronislaw Malinowski: *Sex a represe v divošské společnosti*. Praha 2007.
Claude Lévi-Strauss: *Totemismus dnes*. Praha 2001.
Émile Durkheim: *Elementární formy náboženského života. Systém totemismu v Austrálii*. Praha 2002.
Claude Lévi-Strauss: *Smutné tropy*. Praha 1966.
Ernesto de Martino: *Magický svět. Prolegomena k dějinám magična*. Praha 2002.
Lucien Lévy-Bruhl: *Myšlení člověka primitivního*. Praha 1999.
Pierre Clastres: *Kronika indiánů Guayakí*. Praha 2003.
Leopold Pospíšil: *Etnologie práva: teze ke studiu práva z mezikulturní perspektivy*. Praha 1997.
Ruth Benedictová: *Kulturní vzorce*. Praha 1999.
Robert Jaulin: *Smrt u lidu Sara*. Praha 2003.

2 Lokalizujte a vyjmenujte jednotlivé jazykové rodiny podle David Crystal: *The Cambridge Encyclopedia of Language*. Cambridge University Press 1987. (Knihu naleznete v příruční knihovně Ústřední knihovny FF.) Viz *jazykové rodiny 1.jpg* a *jazykové rodiny 2.jpg*.

Pro české překlady názvů jazykových rodin můžete použít např. Hubinger, Václav – Honzák, František – Polišínský, Jiří: *Národy celého světa*. Praha 1985, s. 328–332. (Systematizace se nekryje s výše uvedenou, která je závazná.)

Jinou systematizaci poskytuje http://www.ethnologue.com/family_index.asp

3 Orientace v problematice:

3.1 Franz Boas a obyvatelé Baffinova ostrova

zejména:

- osobnost Franze Boase
- kulturní relativismus
- Boasův popis života obyvatel Baffinova ostrova

literatura:

Václav Soukup: *Dějiny antropologie*. Praha 2004. – kap. Vznik moderní americké kulturní antropologie (F. Boas), s. 333–340.

3.2 Margaret Meadová a Samoa

zejména:

- osobnost Margaret Meadové
- spor kulturních a biologických deterministů
- Meadové výzkum na Samoi
- kritika Dereka Freemana

literatura:

Václav Soukup: *Dějiny antropologie*. Praha 2004. – kap. Spor o kulturní determinismus (M. Meadová), s. 387–396.

3.3 Bronislaw Malinowski a Trobriandské ostrovy

zejména:

- osobnost Bronislawa Malinowského
- tři výměny jako základ společnosti (Kula, výměna jamů, pohřební výměny)
- matrilinárta zdejší společnosti

literatura:

Václav Soukup: *Dějiny antropologie*. Praha 2004. – kap. Funkcionalistická teorie kultury (B. K. Malinowski), s. 426–431.

3.4 Edward Evans-Pritchard a Nuerové

zejména:

- osobnost Edwarda Evans-Pritcharda
- cyklus stěhování s dobyt看em
- sociální struktura

literatura:

Václav Soukup: *Dějiny antropologie*. Praha 2004. – kap. Soumrak funkcionalistické antropologie (E. E. Evans-Pritchard), s. 435–441.

3.5 Leopold Pospíšil a Kapaukové

zejména:

- individualismus a peněžní ekonomika
- ekonomické obřady (slavnost prasat, obřad získávání prostředků, prasečí trh)

literatura:

Leopold Pospíšil: *Matematika Papuánců kmene Kapauku*. Vesmír 82, březen 2002, s. 167–171. (ve studijních materiálech)

Leopold Pospíšil: *Etnologie práva: teze ke studiu práva z mezikulturní perspektivy*. Praha 1997.

3.6 Karl Heider a Daniové

zejména:

- osídlení
- sexuální abstinence
- rituální a sekulární válka

3.7 Napoleon Chagnon a Yanomamövé

zejména:

- vesnice a její sociální struktura
- vztahy mezi jednotlivými komunitami
- souboje a válka
- Patrick Thiery a kritika Chagnona

literatura:

Ettore Biocca: *Sama mezi indiány*. Praha 1972.

Anton Markoš: Výlety zvědavého laika mezi zabijácké indiány. – recenze knihy Patrick Thiery: *Darkness in El Dorado*. *Vesmír* 81, červenec 2002, s. 407–410. (ve studijních materiálech)

3.8 Richard Lee a !Kung

zejména:

- obstarávání potravy (způsob, námaha, skladba)
- trojí konstrukce příbuzenských vztahů („biologická“, příbuzenství podle shody jmen, systém Wi)

literatura:

Václav Soukup: *Dějiny antropologie*. Praha 2004. – podkap. Společnost blahobytu na poušti Kalahari, s. 486–490.

Informace o jednotlivých kulturách vám poskytne David Levinson (red.): *Encyclopedia of world cultures*. New York 1991–1996. 10 sv., která je on-line dostupná na www.everyculture.com. Informace zde uvedené mohou reflektovat kulturní změny.